

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ
ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԱԿԱՆ ԹԵԶԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ

1. Մագիստրոսական թեզին ներկայացվող պահանջները

- 1.1 Մագիստրանտի ավարտական որակավորման աշխատանքը (այսուհետ՝ մագիստրոսական թեզ) բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ եզրափակիչ փուլն է, որը պետք է բնորոշի ապագա մագիստրոսի ոչ միայն ընդհանուր ակադեմիական պատրաստվածությունը, այլ նաև ընտրված մասնագիտության ոլորտում նրա մասնագիտական կարողությունները:
- 1.2 Մագիստրոսական թեզը ավարտական տեսական ու կիրառական հետազոտական աշխատանք է՝ նվիրված մասնագիտությանն առնչվող արդի խնդիրների լուծմանը, որը բխում է մագիստրանտի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագրի պահանջներից:
- 1.3 Մագիստրոսական թեզը պետք է՝
 - ներկայացվի որպես բնագավառի արդիական հիմնահարցերից մեկին վերաբերող հետազոտություն, որում մագիստրանտը բացահայտում է իր տեսական գիտելիքները և գործնական ունակությունները, մասնագիտական բնույթի խնդիրներն ինքնուրույն լուծելու կարողությունները.
 - բացահայտի մագիստրանտի կողմից գիտական և համակարգային վերլուծության մեթոդների յուրացման աստիճանը, ունակությունը՝ կատարելու տեսական ընդհանրացումներ և գործնական եզրակացություններ, հիմնավորված առաջարկություններ բնագավառի հիմնահարցերի լուծման վերաբերյալ.
 - բացահայտի մագիստրանտի պատրաստվածության աստիճանը՝ ինքնուրույն աշխատելու համապատասխան համակարգում.
 - համապատասխանի նյութի տրամաբանված և հստակ շարադրման պահանջներին և հենվի հավաստի տվյալների ու փաստերի վրա.
 - դրսևորի մագիստրանտի ունակությունը՝ կիրառելու տեղեկատվության որոնման, ընտրության, մշակման և համակարգման արդի մեթոդները, աշխատելու ունակությունը բնագավառի նորմատիվ-իրավական ակտերի հետ:

2. Մագիստրոսական թեզի թեմայի ընտրությունը

- 2.1 Ամբիոնները մագիստրոսական թեզերի թեմաները մինչև տվյալ ուսումնական տարվա հոկտեմբերի 15-ը ներկայացնում են ՀԿՈԱՍՀ բաժին և ստուգման համապատասխան ընթացակարգից հետո թեմաներն ու ղեկավարները հաստատվում են թողարկող ամբիոնի նիստում: Մագիստրանտներին իրավունք է վերապահվում հանդես գալու թեմայի առաջարկությամբ ծանրակշիռ հիմնավորում ներկայացնելու պայմանով: Ղեկավար կարող են նշանակվել նաև այլ հաստատությունների և գիտահետազոտական հիմնարկությունների տվյալ բնագավառի բարձր որակավորում ունեցող մասնագետներ: (*փոփ. 07.10.2014 N47-Լ որոշմամբ, փոփ. 29.09.2016թ. N27-Լ որոշմամբ*)
- 2.2 Թեման պետք է լինի հստակ ձևակերպված, հիմնավորված և համապատասխանի ժամանակակից հետազոտական աշխատանքների մակարդակին, պետք է ընձեռի ինքնուրույնության, ստեղծագործական մոտեցման հնարավորություն: Մինևույն թեմայի ընտրությունը տարբեր մագիստրանտների կողմից արգելվում է. թեմաները չեն կարող կրկնվել 3 տարվա կտրվածքով: (*խմբ. 24.08.2015 N 20-Լ որոշմամբ*)
- 2.3 Ամբիոնի կողմից հաստատված մագիստրոսական թեզի թեմաները և նշանակված ղեկավարների ցուցակները գիտական և միջազգային համագործակցության գծով պրոռեկտորի կողմից ներկայացվում են ռեկտորի հաստատմանը մինչև տվյալ ուսումնական տարվա նոյեմբերի 1-ը: Թեմայի ընդհանուր ուղղվածության փոփոխությունը չի երաշխավորվում, այն կարող է փոխվել ռեկտորի հրամանով, բացառիկ դեպքերում ամբիոնի հիմնավորմամբ ուսումնասրության առաջին տարվա ընթացքում: (*խմբ. 24.08.2015 N 20-Լ որոշմամբ*)
- 2.4 Մագիստրոսական թեզի ղեկավարը
 - վերահսկում է աշխատանքի կատարումը ըստ կազմված օրացուցային ժամանակացույցի,
 - կազմակերպում է անհատական խորհրդատվություն մագիստրոսական թեզի կառուցվածքին և բովանդակությանը վերաբերող հարցերի շուրջ,
 - ներկայացնում է կարծիք կատարված աշխատանքի վերաբերյալ՝ ըստ չափանիշների:

3. Մագիստրոսական թեզի կառուցվածքը

- 3.1 Կառուցվածքային առումով մագիստրոսական թեզը պետք է կազմված լինի՝
- տիտղոսաթերթից ,
 - բովանդակությունից (ցանկ),
 - ներածությունից,
 - աշխատանքի հիմնական մասից,
 - եզրակացությունից,
 - օգտագործված գրականության ցանկից,
 - հավելվածներից՝ առանց էջակալման:
- 3.2 Ներածությունում անհրաժեշտ է շարադրել հիմնախնդրի իմաստը, հիմնավորել թեմայի արդիականությունը:
- 3.3 Աշխատանքի հիմնական մասը ներկայացվում է գլուխներով և ենթավերնագրերով: Պետք է տեղ հատկացվի միջազգային փորձի լուսաբանմանը:
- 3.4 Եզրակացությունը պետք է շարադրված լինի հակիրճ, ընդգրկի հիմնախնդրի արդի իրավիճակի գնահատականը և լուծման վերաբերյալ առաջարկությունները:
- 3.5 Մագիստրոսական թեզը պետք է ունենա գրաֆիկական մաս՝ էլեկտրոնային ցուցադրական նյութերի տեսքով, որը պետք է ներառի Power Point ծրագրով կատարված 10-20 սլայդ:

4. Մագիստրոսական թեզի ձևավորումը

- 4.1 Մագիստրոսական թեզը պետք է կազմված լինի կոշտ կազմով: *(փոփ. 07.10.2014 N47-Լ որոշմամբ)* **(փոփ. 24.08.2015 N 20-Լ որոշմամբ)**
- 4.2 Մագիստրոսական թեզի ծավալը պետք է կազմի բնագիտական (տեխնիկական և ճշգրիտ) գիտությունների համար 30-40 տպագիր էջ, մյուսների համար՝ 40-50 էջ: Աշխատանքի առանձին մասերի միջև պետք է պահպանվի հետևյալ համամասնությունը.
- ներածություն՝ 2-4 էջ
 - եզրակացություն՝ 2-4 էջ
 - օգտագործված գրականություն՝ 2-4 էջ:
- Աշխատանքի ամենաձավալուն մասը պետք է կազմի նյութի հիմնական շարադրանքը:
- 4.3 Մագիստրոսական թեզը պետք է ունենա համակարգչային շարվածք (A4 ֆորմատ) Word ծրագրում Sylfaen (Times New Roman) տառատեսակով (տառաչափը՝ 12, միջտողային հեռավորությունը՝ 1,5, ձախից՝ 3սմ, աջից՝ 1սմ, վերնից՝ 2,0սմ, ներքևից՝ 2,5սմ), հղումների տառաչափը՝ 9: Աշխատանքի բոլոր էջերը համարակալվում են, բացի տիտղոսաթերթից: Երկրորդ էջը բովանդակությունն է: Աշխատանքի յուրաքանչյուր մաս սկսվում է նոր էջից: Մագիստրոսական թեզը պետք է գրված լինի հայերեն (բացառությամբ օտար լեզուների մասնագիտությունների): *(լրաց. 07.10.2014 N47-Լ որոշմամբ)*
- 4.4 Էջանշումը՝ էջի ներքևում, մեջտեղում: Տիտղոսաթերթը համարվում է առաջին էջ, բայց չի էջանշվում *(հավելված III)*: Էջադրումը սկսել բովանդակության էջից:
- 4.5 Ծանոթագրությունները և մեջբերումները տեղադրվում են էջի ստորին մասում, հիմնական տեքստից բաժանվում են ուղիղ գծով և համարակալվում արաբական թվերով կամ քառակուսի փակագծում՝ նշելով գրականության ցանկում հերթական համարը և էջը:
- 4.6 Բովանդակության մեջ հաջորդաբար նշվում են բաժինները (ներածություն, գլուխների վերնագրեր և ենթավերնագրեր, եզրակացություն, հավելվածներ և գրականության ցանկ):
- 4.7 Գլուխները և ենթավերնագրերը տեքստում անհրաժեշտ է առանձնացնել (): **B I**
- 4.8 Օգտագործված գրականության ցանկում յուրաքանչյուր գրականության վերջում նշվում է էջերի ընդհանուր քանակը, իսկ հերթականությունը պետք է լինի հետևյալ կերպ.
1. օրենքներ և այլ իրավական ակտեր, վիճակագրական տեղեկագրեր
 2. հայերեն և այլ օտար լեզվով աղբյուրներ(ըստ այբբենական կարգի)
 3. համացանցային կայքեր (չգերազանցի օգտագործված գրականության 30%-ը):
- (փոփ. 24.08.2015 N 20-Լ որոշմամբ)**
- 4.9 Հավելվածները, որպես կանոն, կազմված են աղյուսակներից, սակայն կարող են ընդգրկել նաև հաշվետվության այլ ձևեր, գծապատկերներ, գծանկարներ և այլն: Հավելվածներն աշխատանքին կցվում են այն հաջորդականությամբ, որոնք կիրառվել են տեքստում: Հավելվածը պետք է ունենա իր անվանումը, որն արտացոլում է դրա բովանդակությունը:
- 4.10 Մագիստրոսական թեզի հեղինակը ստորագրում է տիտղոսաթերթի վրա:

5. Մագիստրոսական թեզի ներկայացումը, պաշտպանությունը և գնահատումը

- 5.1 Մագիստրոսական թեզը ամբիոն է ներկայացվում պաշտպանությունից 10 օր առաջ 2 տարբերակով (1 տպագիր, 1 էլեկտրոնային (CD սկավառակի վրա)):
- 5.2 Մագիստրանտի կողմից ստորագրված ավարտված աշխատանքը ներկայացվում է ղեկավարին: Հավանության արժանանալուց հետո այն ստորագրվում և գրավոր կարծիքի հետ միասին ներկայացվում է ամբիոն: Կարծիքի մեջ պետք է բնութագրվեն աշխատանքի բոլոր բաժինները, գնահատվեն աշխատանքի կատարման ուսանողի

ինքնուրույնության աստիճանը:

Ղեկավարի բացասական կարծիքի դեպքում մագիստրոսական թեզի հետագա ընթացքը որոշվում է նախապաշտպանության ժամանակ՝ ամբիոնի կողմից ձևավորված հանձնաժողովի կողմից:

Ամբիոնի վարիչի որոշմամբ աշխատանքի գրախոս է նշանակվում ամբիոնի առաջատար դասախոսներից կամ այլ համապատասխան հիմնարկություններից: **(լրաց. 31.05.2017թ. N 17-Լ)**

5.3 Մագիստրոսական թեզի նախնական պաշտպանությունը կազմակերպում է թողարկող ամբիոնը պաշտպանությունից մեկ ամիս առաջ, ղեկավարի և գրախոսի կարծիքների առկայությամբ որի արդյունքները արձանագրվում են ամբիոնի նիստում և ներկայացվում համապատասխան դեկանատ:

Մագիստրոսական թեզերը նախնական պաշտպանությունից առնվազն մեկ շաբաթ առաջ էլեկտրոնային տարբերակով ներկայացվում են ՀԿՈԱՄՀ բաժին՝ գրագողության նկատմամբ վերահսկողություն սահմանելու համար: Բաժնի բացասական կարծիքի դեպքում, համապատասխան ուղղումներ կատարելուց հետո աշխատանքները ներկայացվում են նախնական պաշտպանության: Ամբիոնը մագիստրոսական թեզերի պաշտպանությունը կազմակերպում է բաժնի դրական եզրակացության առկայության դեպքում: **(լրաց. 07.10.2014 N47-Լ որոշմամբ) (լրաց. 24.08.2015 N 20-Լ որոշմամբ)**

5.4 Նախնական պաշտպանության նպատակն է օգնել մագիստրանտին շտկելու վրիպումները և պատրաստվել պաշտպանությանը՝ ճիշտ կազմակերպել գեկույցը ընդգծելով մագիստրոսական թեզի կարևոր դրույթները, օգտագործել դիդակտիկ նյութերը, ստանալ հանրային ելույթի հմտություններ:

5.5 Դրական եզրակացության դեպքում թողարկող ամբիոնի կողմից մագիստրոսական թեզը երաշխավորվում է պաշտպանության:

5.6 Դիտողությունների առկայության դեպքում մագիստրանտը պարտավոր է լրամշակել մագիստրոսական թեզը:

5.7 Անհարգելի պատճառով մագիստրոսական թեզի նախնական պաշտպանությանը չներկայացած կամ նախապաշտպանությունը չանցած մագիստրանտին չի թույլատրվում մասնակցելու մագիստրոսական թեզի պաշտպանությանը: Փաստաթղթերով հիմնավորված հարգելի պատճառների առկայության դեպքում ամբիոնի վարիչը կազմակերպում է մագիստրոսական թեզի նախնական պաշտպանության անհատական ժամանակացույց ոչ ուշ, քան պաշտպանությունից 10 օր առաջ:

5.7.1. Թեզի հեղինակին պետք է տրվի նիստի քաղվածք՝ կոնկրետ հանձնարարականներով՝ սխալների, թերությունների վերլուծությամբ: **(լրաց. 24.08.2015 N 20-Լ որոշմամբ)**

5.8 Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունը կատարվում է ԼՂՀ ԿԳ նախարարության 2012թ. փետրվարի 7-ի թիվ 9 որոշման համաձայն: Բացի հանձնաժողովի անդամներից, ցանկալի է, որ պաշտպանությանը մասնակցեն նաև գիտական ղեկավարը և գրախոսը: Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունն իրականացվում է ԼՂՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված ժամանակացույցով:

5.9. Մագիստրոսական թեզը գնահատվում է 20 միավորանոց սանդղակով՝ ստորև բերված աղյուսակում գնահատման չափանիշներին համապատասխան:

	Չափանիշ	Առավելագույն միավորը
	Ներկայացման որակը	8
	Ձևակերպման որակը	4
	Կատարման ինքնուրույնության աստիճանը	4
	Թեմայի արդիականության հիմնավորումը	2
	Նորույթը	2
	Ընդամենը՝	20

Ձևակերպման որակի միավորը տրվում է ամբիոնի կողմից ստեղծված հանձնախմբի կողմից:

Կատարման ինքնուրույնությունը գնահատում է ղեկավարը՝ իր կողմից ներկայացված կարծիքի մեջ: Գրախոսողի կարծիքը պետք է տեղեկություններ պարունակի թեմայի արդիականության հիմնավորման, աշխատանքի ընդհանուր նկարագրի, աշխատանքի առավելությունների և բացթողումների, գրականության օգտագործման, վերլուծական մտքի և եզրահանգումների, նորույթի մասին:

Անհրաժեշտ գրավոր հիմնավորումով հանձնաժողովը կարող է վերանայել ղեկավարի և ամբիոնի հանձնախմբի կողմից տրված միավորը: **(խմբ. 29.09.2016թ. N27-Լ որոշմամբ)**

5.10. Աշխատանքի գնահատականը նշանակելիս պետք է նկատի ունենալ հետևյալ նախապայմանները.

- աշխատանքի բովանդակությունը, հետազոտական խնդրի բարդությունը, նյութի շարադրման որակը,

եզրակացությունների հիմնավորվածությունը, աշխատանքի ավարտունության աստիճանը,

- ղեկավարի կարծիքը,
- գրախոսողի կարծիքը,
- պաշտպանությանը ներկայացված զեկուցման բովանդակությունը և որակը,
- հարցերին տրված պատասխանները,
- աշխատանքի ձևավորումը:

6. Մագիստրոսական թեզի հաշվառումը և պահպանումը

- 6.1 Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունից հետո աշխատանքը հանձնվում է ամբիոն, որտեղ պահպանվում է 1 տարի, իսկ էլեկտրոնային տարբերակը հանձնվում է գրադարանին:
- 6.2 Պահպանության ժամկետը լրանալուց հետո մագիստրոսական թեզերը ենթակա են սահմանված կարգով արխիվացման՝ համապատասխան ակտով: